

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/25/2016
Identifikačné číslo spisu:	7715202500
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7715202500.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a členov senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v spore žalobkyne MATEX, s.r.o., so sídlom vo Veľkých Kapušanoch, Veškovce 1194, IČO: 31 675 999, zastúpenej advokátom Mgr. Štefanom Jakabom, so sídlom v Košiciach, Nerudova 9, proti žalovanému Agropotravinárskemu družstvu Malčice, so sídlom v Malčiciach, IČO: 31 713 891, zastúpenému advokátskou kanceláriou Illeš, Šimčák & Partners, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Štúrova 27, o nahradenie prejavu vôle, o nariadenie predbežného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp.zn. 5C/71/2015, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 3. augusta 2015 sp.zn. 5Co/453/2015, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a.
- II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 8. apríla 2015, č.k. 5C/71/2015-49 nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal žalovanému nakladať s nehnuteľnosťami bližšie špecifikovanými vo výrokovej časti uznesenia. Súd prvej inštancie sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a v celom rozsahu mu vyhovel a s poukazom na ustanovenie § 76 ods. 4 O.s.p. už ďalšie dôvody svojho rozhodnutia neuviedol. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalovaný.

2. Krajský súd v Košiciach uznesením z 3. augusta 2015 sp.zn. 5Co/453/20154 zmenil uznesenie tak, že po dobu jedného roka zakázal žalovanému nakladať s nehnuteľnosťami, ktoré sú evidované Okresným úradom Michalovce, Katastrálny odbor, okres Michalovce, obec Ižkovce, katastrálne územie N., a to pozemky zapísané na LV Č. XX, parcela reg. „E“ KN č. XXX/XX o výmere 16.963 m², druh vodná plocha a parcela reg. „E“ KN č. XXX/X o výmere 65.256 m², druh vodná plocha, v spoluvlastníckom podiele vo výške 2/240, a to previesť vlastnícke právo (spoluvlastnícke právo) k nehnuteľnostiam darom, ich scudzením tretej osobe alebo ich zámenou za iné nehnuteľnosti s treťou osobou alebo zaťažiť ich záložným právom v prospech tretej osoby alebo vecným bremenom v prospech tretej osoby, alebo

zabezpečovacím prevodom práva v prospech tretej osoby do právoplatného skončenia vo veci samej a previesť užívacie práva odplatným alebo bezodplatným titulom na tretie osoby k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam (dať ich do nájmu, podnájmu, bezodplatného užívania tretím osobám) a v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Uviedol, že účelom predbežného opatrenia je rýchle a pružné riešenie situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu majúci pritom na zreteli, aby predbežné opatrenie nezasiahlo v neprimeranej miere do majetkovej sféry žalovaného. Obmedzenie žalovaného na čas trvania predbežného opatrenia jedného roka je dostatočným pre súdne ale aj mimosúdne riešenie sporu, keďže žalobca týmto argumentoval v podanej žalobe, ale aj návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, že spor sa snaží mimosúdne vyriešiť, o čom predložil aj dôkaz. Rešpektujúc ústavné právo žalovaného na ochranu jeho vlastníctva, odvolací súd dospel k záveru, že v posudzovanej veci primerané sledovanému legitímnemu cieľu a naliehavej spoločenskej potrebe zodpovedá dočasné obmedzenie práva žalovaného na dobu jedného roka a v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Určený čas trvania predbežného opatrenia takto poskytol z časového hľadiska dostatočný priestor na to, aby sa spor medzi stranami vyriešil.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadol dovolaním žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť podania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom), ako dovolací dôvod uviedol aj ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (nesprávne právne posúdenie veci súdom). K odňatiu možnosti konať pred súdom došlo podľa názoru dovolateľa v dôsledku nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý svoje rozhodnutie neodôvodnil z hľadiska skutkového a právneho dostatočne, pričom neodpovedal ani na rozhodujúce odvolacie argumenty žalovaného. Odvolací súd neuviedol v čom vidí nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy a nevyjadril sa ani k ujme, ktorá by mohla vzniknúť žalovanému nariadením predbežného opatrenia. Žiadal, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, alternatívne, aby návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

4. Žalobkyňa podané dovolanie označila za procesne neprípustné a nedôvodné, s rozhodnutiami súdov nižších stupňov sa stotožnila v celom rozsahu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 239 O.s.p.

7. Žalovaný dovolaním napadol zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu o predbežnom opatrení. Ustanovenie § 239 O.s.p. v odsekoch 1 až 2 pripúšťalo dovolanie proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu a za určitých podmienok aj proti potvrdzujúcemu uzneseniu (ak a/ odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, keďže má ísť po právnej stránke o rozhodnutie zásadného významu alebo b/ ide o uznesenie o priznaní, príp. nepriznaní účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky). V zmysle odseku 3 § 239 O.s.p. však dovolanie nebolo prípustné, ak išlo o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, súdnych poplatkoch, oslobodení od súdnych poplatkov, prerušení alebo neprerušení konania, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach o veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

8. Na odôvodnenie svojho záveru dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 CSP uvádza, že síce je dovolaním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu proti ktorému podľa § 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p. je prípustné dovolanie, avšak s prihliadnutím na ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p., prípustnosť proti nemu smerujúceho dovolania (239 ods. 1 O.s.p.) je vylúčená ex lege. Ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. totiž neplatia, ak ide (mediiným) o uznesenie o predbežnom opatrení (viď § 239 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 471 ods. 1 CSP ak ide o neodkladné opatrenie). Vzhľadom na to dovolanie žalovaného je neprípustné.

9. Dovolanie by bolo procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bolo dovolaním napádané uznesenie vydané, došlo k niektorej z procesných vád zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a/ alebo g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nie je pritom relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii niektorej vady, ale len záver dovolacieho súdu, že k takejto vade skutočne došlo.

10. Dovolateľ procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a) až e) a g) O.s.p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

11. Dovolateľ namietal, že mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Za právneho stavu do 30. júna 2016 sa odňatím možnosti konať pred súdom rozumel procesne nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania (strany sporu).

12. Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. namietal, že rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu sú neodôvodnené a nepreskúmateľné.

13. K tejto námietke dovolací súd odkazuje na stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie : „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods.1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Správnosť takéhoto nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu napr. sp.zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 208/2012, III. ÚS 551/2012, IV. ÚS 90/2013, IV. ÚS 196/2014, I. ÚS 287/2014, I. ÚS 606/2014, I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015.

14. Predbežné opatrenie bolo jedným zo zabezpečovacích inštitútov civilného procesu, ktorého zabezpečovacia funkcia mala za cieľ dočasnou úpravou eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli pred začatím konania alebo v jeho priebehu nastať. Dočasnosť tohto opatrenia ako jeho základný znak znamenala, že sa nejednalo o konečnú a definitívnu úpravu vzťahov medzi subjektmi. Pri prijímaní

dočasného a predbežného opatrenia prevládala požiadavka rýchlosti konania nad úplným preukázaním uplatneného nároku, k nariadeniu predbežného opatrenia preto stačilo, ak sa tvrdené skutočnosti javili ako pravdepodobné a primerane osvedčené a tomu zodpovedala i potreba odôvodnenia takéhoto rozhodnutia.

15. Prihliadajúc na uvedenú výnimočnosť (vyjadrenú v prijatom stanovisku) dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 76 ods. 4 O.s.p., lebo obsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie.

16. Pokiaľ obsah dovolacích námietok smeroval k spochybneniu právneho posúdenia veci odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) - t.j. že tu neboli splnené predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia v zmysle § 76 a nasl. O.s.p., je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

17. Súd ale právnym posúdením veci neodníma strane sporu možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Právne posúdenie veci (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) súdmi nižších stupňov bolo Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým bolo možné odôvodniť procesne prípustné dovolanie (v tejto veci sa však o takýto prípad nejedná), nezakladá však procesnú vadu zmätočnosti, (viď R 24/2017).

18. Vzhľadom na to, že dovolanie dovolateľa nie je podľa § 239 ods. 3 O.s.p. prípustné, nebola preukázaná ani existencia vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p., dovolací súd dovolanie dovolateľa odmietol podľa 447 písm. c/ C.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

19. Záverom dovolací súd poznamenáva, že i keď dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu bolo podané v čase, kedy trvalo nariadené predbežné opatrenie, najvyšší súd nemohol prihliadnuť tú skutočnosť, že v čase jeho rozhodovania už predbežné opatrenie ex lege zaniklo.

20. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.